

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Lublinie

LLU.410.028.02.2021

**Pani
Anna Śmit
Dyrektor
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie**

ul. Bohaterów Porytowego Wzgórza 29
23-300 Janów Lubelski

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kontrola nr P/21/062 – Zapewnienie opiekunom osób niesamodzielnych wsparcia wychnieniowego

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Janowie Lubelskim (dalej: PCPR lub Centrum), ul. Bohaterów Porytowego Wzgórza 29, 23-300 Janów Lubelski.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Anna Śmit, Dyrektor PCPR od 1 czerwca 2002 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none">1. Przygotowanie i wdrożenie wsparcia wychnieniowego opiekunom osób niesamodzielnych.2. Realizowanie wsparcia wychnieniowego opiekunom osób niesamodzielnych.3. Wydatkowanie i rozliczenie środków na realizację wsparcia wychnieniowego opiekunom osób niesamodzielnych.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2019 r. do 19 listopada 2021 r., z wykorzystaniem dokumentów sprzed tego okresu, niezbędnych dla realizacji celu kontroli.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Lublinie
Kontroler	Katarzyna Kuzioła, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LLU/150/2021 z 8 października 2021 r. (akta kontroli str. 1-2)

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA	<p>Wsparcie wychnieniowe, realizowane w ramach Resortowego Programu „Opieka wychnieniowa” skierowanego do opiekunów osób niesamodzielnych (dalej: „Program”), zostało prawidłowo przygotowane i wdrożone przez PCPR. W kontrolowanych latach realizacja usług opieki wychnieniowej nastąpiła po podpisaniu umów przez Powiat Janowski (dalej: Powiat) z Wojewodą Lubelskim. Centrum uczestniczyło we wszystkich trzech edycjach Programu i w ramach każdej z nich prowadziło właściwe działania informujące i promujące, jak również zapewniło odpowiednio wykwalifikowany personel³ do świadczenia opieki wychnieniowej. Dyrektor PCPR wprowadziła uregulowania dotyczące Programu zgodne z założeniami umowy zawartej pomiędzy Powiatem a Wojewodą Lubelskim. Centrum prawidłowo kwalifikowało opiekunów osób niesamodzielnych do udziału w Programie oraz w ramach jego realizacji objęło opieką wychnieniową niepełnosprawnych należących do grupy docelowej. Wsparcia wychnieniowego nie przyznawano w formie decyzji, lecz informując pismem opiekuna osoby niepełnosprawnej o przyznaniu opieki, gdyż z zapisów Programu nie wynikał taki</p>
---------------------	---

¹ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200, ze zm. Dalej: ustawa o NIK.

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ M.in.: pielęgniarki, fizjoterapeutów, psychologa.

obowiązek. Stan taki był niezgodny z art.106 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej⁴.

Otrzymane środki finansowe były wykorzystywane zgodnie z przeznaczeniem, a kwalifikowalne wydatki prawidłowo i w terminie rozliczone oraz udokumentowane. Niewykorzystane środki finansowe na opiekę wytchnieniową⁵ oraz rzetelnie sporządzone zestawienia i sprawozdania z realizacji Programu zostały terminowo przekazane do Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego w Lublinie⁶. PCPR prowadził wyodrębnioną ewidencję księgową dla otrzymanych środków z LUW i dokonywanych z nich wydatków. W 2020 r. nie wyodrębniono ewidencji księgowej dla środków własnych wpływających z Powiatu (wkład własny) przeznaczonych na realizację Programu, prowadzenie której wynikało z zarządzenia Dyrektora PCPR nr 7/2019 z dnia 20 września 2019 r. w sprawie zakładowego planu kont oraz wykazu ksiąg rachunkowych programu opieki wytchnieniowej⁷.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej⁸ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Przygotowanie i wdrożenie wsparcia wytchnieniowego opiekunom osób niesamodzielnych.

Opis stanu faktycznego

1. PCPR w zakresie opieki wytchnieniowej dokonało rozpoznania potrzeb na podstawie analizy diagnozy⁹ opracowanej na potrzeby Samorządowego programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych na lata 2017-2027¹⁰, posiadanej bazy danych osób niepełnosprawnych korzystających z różnego rodzaju wsparcia oraz dotychczas rozpatrywanych wniosków i sporządzanych sprawozdań z udzielanej pomocy.

PCPR w latach 2019-2021 w związku z przystąpieniem do realizacji Programu opieki wytchnieniowej m.in. informowało o naborze wniosków na stronie internetowej.

Dyrektor wyjaśniła, że informacje o Programie były również zamieszczane na tablicy ogłoszeń w siedzibie Centrum. Ponadto osoby będące w bazie PCPR i spełniające kryteria programowe zostały poinformowane telefonicznie o możliwości skorzystania z Programu. PCPR organizowało także spotkania promujące w jednostkach na terenie Powiatu, które działają na rzecz osób niepełnosprawnych i jednocześnie zatrudniają potencjalną kadrę potrzebną do realizacji wsparcia.

W kontrolowanych latach zaplanowano do objęcia wsparciem w ramach Programu 80 osób (20 w 2019 r. i 30 w 2020 r. - co odpowiadało zgłoszonym potrzebom oraz 30 w 2021 r.¹¹). W 2021 r. liczba osób do objęcia wsparciem została ograniczona do 15 osób¹² w związku z informacją otrzymaną z LUW o konieczności aktualizacji wniosku i dostosowaniu go do proponowanej kwoty. Zarówno wniosek

⁴ Dz. U z 2020 r. poz. 1876, ze zm. Dalej: ustawa o pomocy społecznej.

⁵ 26% w 2019 r. i 28% w 2020 r.

⁶ Dalej: LUW.

⁷ Dalej: Zarządzenie nr 7/2019 z dnia 20 września 2019 r.

⁸ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁹ Zawierającej m.in.: dane statystyczne dotyczące osób niepełnosprawnych w Powiecie określone na podstawie orzeczeń wydanych przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności z 2011 r. i 2016 r.; informacje o instytucjach pomocy społecznej oraz zadaniach, do których świadczenia instytucje te zostały zobowiązane przepisami ustawy z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 poz.1876, ze zm.), przegląd zaktualizowanych potrzeb problemów niepełnosprawnych mieszkańców Powiatu Janowskiego.

¹⁰ Uchwała Rady Powiatu Janowskiego nr XXXI/181/2017 z dnia 26 stycznia 2017 r.

¹¹ Według wniosku złożonego w dniu 16 grudnia 2020 r., w którym zaplanowano 600 godzin wsparcia przy jednostkowym koszcie za godzinę wynoszącym 100 zł.

¹² Dla których zaplanowano 300 godzin wsparcia przy jednostkowym koszcie za godzinę wynoszącym 100 zł.

o dofinansowanie z 2021 r. oraz jego aktualizacja zawierały kalkulację kosztów, a także liczbę godzin jaka będzie przypadająca na jedną osobę. W latach 2019-2021 we wnioskach zaplanowano: 4800, 1200 i 600 godzin wsparcia przy jednostkowym koszcie za godzinę wynoszącym odpowiednio: 40 zł, 50 zł i 100 zł.

Całkowity koszt realizacji zadania, wskazany we wnioskach świadczenia usługi opieki wytchnieniowej, wyniósł:

- w 2019 r. - 193 536 zł, w tym środki finansowe otrzymane od Wojewody Lubelskiego¹³ - 153 600 zł (koszty realizacji opieki wytchnieniowej) i 1536 zł (koszty obsługi Programu) oraz przekazane¹⁴ przez Powiat - 38 400 zł (koszty realizacji opieki wytchnieniowej);
- w 2020 r. - 60 480 zł, w tym środki finansowe: otrzymane od Wojewody - 48 000 zł (koszty realizacji opieki wytchnieniowej) i 480 zł (koszty obsługi Programu) oraz przekazane przez Powiat - 12 000 zł (koszty realizacji opieki wytchnieniowej);
- w 2021 r. - 30 600 zł, w tym środki finansowe otrzymane od Wojewody - 30 000 zł (koszty realizacji opieki wytchnieniowej) i 600 zł (koszty obsługi Programu).

Dyrektor wyjaśniła, że osoby objęte wsparciem w Programie zaplanowano na podstawie potrzeb osób niepełnosprawnych i możliwości PCPR. Kwota wsparcia w latach 2019-2021 została określona na podstawie rozeznania telefonicznego cen rynkowych kwoty jednostkowej świadczonych usług pomnożonej przez zaplanowaną liczbę osób niepełnosprawnych.

Wnioski złożone do Wojewody w latach 2019–2021 nie wymagały uzupełnienia. W każdym roku natomiast wystąpiła konieczność dokonania w nich zmian: w 2019 r. i w 2020 r. (po jednej zmianie) dotyczących określenia prawidłowej kwoty kosztu obsługi Programu lub prawidłowej wnioskowanej kwoty środków z Funduszu Solidarnościowego na realizację Programu ogółem oraz w 2021 r. (dwie zmiany), jedna wynikająca z modyfikacji wprowadzonej przez LUW w formularzu wniosku oraz druga dotycząca zmiany wysokości wnioskowanej kwoty, w związku ze zmniejszoną o 50% wysokością środków przeznaczoną na realizację Programu (w wyniku czego zaplanowane wsparcie dla 30 osób zostało ograniczone do 15 osób, co nie odpowiadało zgłoszonym potrzebom).

(akta kontroli t. I str. 20-22, 94-98, 148-158, 190, 192, t. II str. 1-12)

2. Oświadczenia o przyjęciu środków finansowych przyznanych w ramach Programu, podpisane przez Starostę i Wicestarostę, PCPR złożyło¹⁵ do LUW w dniach: 6 czerwca 2019 r., 8 czerwca 2020 r. i 14 kwietnia 2021 r., tj. niezwłocznie po ogłoszeniu wyników naboru wniosków przez Wojewodę. Powiat po złożeniu oświadczenia podpisał umowę z Wojewodą oraz na jej podstawie rozpoczął realizację wsparcia.

Umowa w sprawie wysokości i trybu przekazywania środków Funduszu Solidarnościowego na dofinansowanie/realizację zadań w ramach resortowego Programu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2019/edycja 2020/edycja 2021 (w formie: specjalistycznego poradnictwa dla członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę/świadczenia usługi wytchnieniowej poprzez zapewnienie możliwości skorzystania ze

¹³ Dalej: „Wojewoda”.

¹⁴ Koszty obsługi Programu w kwocie 384 zł zostały wykazane w pierwotnie złożonym wniosku w ramach całkowitych kosztów obsługi Programu, tj. w kwocie 1920 zł, na żądanie LUW dokonano zmiany zapisów we wniosku w kolumnie dotyczącej kosztów obsługi Programu – wysokość kwoty ograniczono do wysokości środków finansowych przekazywanych przez LUW z Funduszu Solidarnościowego, tj. 1536 zł.

¹⁵ Data wpływu do LUW.

specjalistycznego poradnictwa oraz wsparcia w zakresie nauki pielęgnacji/rehabilitacji/dietetyki) została zawarta odpowiednio w dniach: 5 lipca 2019 r., 29 lipca 2020 r.¹⁶ i 13 maja 2021 r. w Lublinie pomiędzy Wojewodą Lubelskim reprezentowanym przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej LUW a Powiatem reprezentowanym przez Starostę Janowskiego.

W latach 2019–2021 Powiat otrzymał 153 600 zł, 48 480 zł i 30 600 zł dofinansowania na realizację opieki wytchnieniowej oraz 1536 zł, 480 zł i 600 zł na obsługę Programu. Wysokość otrzymanych środków finansowych była zgodna z wnioskowaną w latach 2019–2021. Jednak w 2021 r. w związku z otrzymaną informacją z LUW o zmniejszeniu przez Wojewodę środków finansowych o 50%, LUW zobowiązał Powiat do modyfikacji złożonego wniosku z zaktualizowaną kalkulacją kosztów dostosowaną do proponowanej przez Wojewodę kwoty. Wysokość kwot oszacowanych w złożonych wnioskach była właściwa z wyjątkiem zakresu wskazanego w pkt. 1 wystąpienia.

PCPR realizowało usługi w ramach trzeciego modułu, tj. świadczyło usługi opieki wytchnieniowej poprzez zapewnienie członkom rodziny lub opiekunom dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności, osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności lub osób niepełnosprawnych z orzeczeniami równoważnymi, możliwości skorzystania ze specjalistycznego poradnictwa (psychologicznego lub terapeutycznego) oraz wsparcia w zakresie nauki pielęgnacji/rehabilitacji/dietetyki. PCPR w każdej z edycji Programu rozpoczęło realizację wsparcia¹⁷ odpowiednio: 15 lipca 2019 r., 30 września 2020 r. oraz 13 lipca 2021 r.

Dyrektor wyjaśniła, że w związku ze złożonymi wnioskami i brakiem pracowników mogących świadczyć usługi w ramach Programu, działania PCPR skupiały się na jak najszybszym pozyskaniu pracowników o odpowiednich kwalifikacjach w celu konieczności uniknięcia negatywnego rozstrzygnięcia wniosku lub ponownego składania wniosków. Wpływ na wymienioną sytuację miała również pandemia. Część pracowników, którzy pracowali w innych jednostkach miała zakaz wykonywania pracy w kilku miejscach. Ponadto Dyrektor wyjaśniła, że współpraca Powiatu z gminami w ramach realizacji opieki wytchnieniowej polegała na wzajemnym informowaniu o osobach objętych wsparciem. Odnośnie realizacji Modułu I i II gminy mogły, lecz nie musiały realizować wsparcia we współpracy z Powiatem. W kontrolowanym okresie nie wystąpiła taka potrzeba, Powiat nie otrzymał zgłoszenia dotyczącego potrzeby takiej współpracy.

(akta kontroli t. I str.23-43, 69, 99-120, 136, 159-181, 190, 192, t. II str. 248)

3. W latach 2019-2021 PCPR realizował samodzielnie usługi opieki wytchnieniowej zatrudniając odpowiednio: 18, 12 i pięciu pracowników na umowę zlecenia¹⁸. Na podstawie analizy trzech umów¹⁹ ustalono, że zawarto w nich m.in. zapisy dotyczące:

- zlecenia Zleceniobiorcy świadczenia wsparcia w zakresie usług opieki wytchnieniowej we wskazanej formie (np. w zakresie nauki „pielęgnacji”, „rehabilitacji”), w określonej liczbie godzin (np. 240, 80 lub 40 godzin), ze wskazaniem terminu realizacji (np. od 5 września do 10 grudnia 2019 r., od 1 do

¹⁶ Umowa zawarta w terminie 30 dni od podpisania umowy przez Wojewodę Lubelskiego z Ministrem (29 czerwca 2020 r.).

¹⁷ Data informacji o przyznaniu usług w ramach Programu wysyłanej do pierwszego wnioskodawcy.

¹⁸ W 2019 r. PCPR zatrudnił na umowę zlecenie 11 osób będących pracownikami zatrudnionymi w jednostkach Powiatu, jedną osobę nigdzie niezatrudnioną, jednego emeryta, jedną osobę prowadzącą działalność gospodarczą, jedną osobę zatrudnioną w jednostce gminnej na terenie Powiatu i trzy osoby spoza terenu Powiatu.

¹⁹ Umowa zlecenia z 4 sierpnia 2019 r. dot. wsparcia w zakresie nauki pielęgnacji, umowa zlecenia z 27 listopada 2020 r. dot. wsparcia w zakresie nauki rehabilitacji, umowa zlecenia z 13 lipca 2021 r. dot. wsparcia w zakresie nauki rehabilitacji.

21 grudnia 2020 r., od 14 lipca do 30 listopada 2021 r.) dla członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę (nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności²⁰ lub nad osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności²¹ - o których mowa w załączniku do umowy) w miejscu ich zamieszkania,

- braku możliwości powierzenia przez Zleceniobiorcę wykonania przedmiotu umowy osobie trzeciej,
- wypowiedzenia/rozwiązania umowy, które musi zostać dokonane na piśmie z podaniem uzasadnienia, możliwości rozwiązania umowy w każdym czasie w drodze porozumienia za zgodą stron,
- łącznej liczby godzin realizacji czynności i usług będących przedmiotem umowy bez możliwości przekroczenia ilości godzin w niej wskazanych,
- zapłaty za świadczone usługi Zleceniobiorcy wynagrodzenia rozliczanego miesięcznie, według stawki godzinowej wskazanej w umowie wynoszącej odpowiednio: 33 zł brutto (w 2019 r.), 41 zł brutto (w 2020 r.) i 100 zł brutto (w 2021 r.),
- warunków wypłaty wynagrodzenia, tj. terminu i formy wypłaty po przedłożeniu i zaakceptowaniu przez Zleceniodawcę ewidencji godzin wykonywania umowy zlecenia,
- warunków obniżenia wynagrodzenia, tj. za godziny, których Zleceniobiorca nie zrealizował w ramach wykonania zlecenia z przyczyn niezależnych (np. choroba, przyczyny losowe) oraz obowiązku Zleceniobiorcy do natychmiastowego powiadomienia Zleceniodawcy o niemożności świadczenia usług objętych niniejszą umową.

W związku z tym, że umowy zawarte były na czas dłuższy niż miesiąc, stąd wypłaty wynagrodzenia dokonywane były raz w miesiącu po przedłożeniu i zaakceptowaniu przez Zleceniodawcę ewidencji godzin wykonywania umowy zlecenia. W ww. okresie wszystkie usługi opieki wytchnieniowej realizowane w ramach modułu III przez PCPR, tj. specjalistyczne poradnictwo (psychologiczne lub terapeutyczne) oraz wsparcie w zakresie nauki pielęgnacji, rehabilitacji i dietyki, były wykonywane przez osoby zatrudnione przez PCPR w ramach umów zlecenia. Usługi realizowano w miejscu zamieszkania osób, dla których pomoc była świadczona. W każdym roku objętym kontrolą, umowy zawierano na okres wykonania zadania, tj. od dnia podpisania umowy do 31 grudnia danego roku, na okres umożliwiający wykonanie usług opieki wytchnieniowej. W umowach nie zawarto zapisów o koordynacji i nadzorze Powiatu nad realizowanymi na ich podstawie zadaniami oraz dotyczących sposobu wykorzystania środków zgodnie z Programem. W umowach PCPR wprowadziło zapis dotyczący możliwości przeprowadzenia kontroli w godzinach pracy Zleceniobiorcy. Jeden z załączników do umowy zlecenia stanowił wzór ewidencji godzin wykonania umowy.

(akta kontroli t. I str. 60-67, 87-95, 103-110, 196-371, t. II str. 248)

Zarząd Powiatu w latach 2019-2021 przyjął odpowiednio: 25 kwietnia 2019 r., 26 marca i 15 grudnia 2020 r. uchwały w sprawie przystąpienia jednostki samorządu terytorialnego do konkursu ofert w ramach Programu „Opieka wytchnieniowa” –

²⁰ W umowach zawartych w latach 2019-2020 zawarto zapis o następującej treści: „(...) łącznie ze wskazaniem konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.”

²¹ W umowach zawieranych w 2021 r. zawarto dodatkowo zapis o treści: „(...) osobami z orzeczeniem równoważnym.”

edycja 2019/edycja 2020/edycja 2021²². W uchwałach tych podano, że: Powiat przystąpi do konkursu w ramach Programu. Upoważnienia do składania oświadczeń woli w sprawach majątkowych związanych z realizacją Programu posiada Starosta i Wicestarosta, a przygotowanie i realizacja wniosku powierzona została Dyrektorowi PCPR.

(akta kontroli t. I str. 12, 86, 141)

4. Na podstawie badanej próby, obejmującej pięć osób losowo wybranych specjalistów, realizujących wsparcie w ramach modułu III w zakresie nauki pielęgnacji lub rehabilitacji w latach 2019-2021 ustalono, że specjaliści posiadali dyplomy potwierdzające uzyskane kwalifikacje w zawodzie pielęgniarka lub fizjoterapeuta. Zapewniało to realizację usługi opieki wytchnieniowej w zakresie adekwatnym do indywidualnych potrzeb osoby niepełnosprawnej (wynikających z Karty zgłoszenia do Programu). W umowach zawartych ze specjalistami, którym powierzono realizację usług opieki wytchnieniowej nie określono wymagań dotyczących ich kwalifikacji, ale przed podpisaniem z nimi umów były one weryfikowane.

W związku ze złożeniem wniosku na środki finansowe z Programu „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2021, w dniu 30 grudnia 2020 r., zarządzeniem Dyrektora²³ został powołany koordynator usług, posiadający wieloletnie doświadczenie przy realizacji różnych programów celowych.

(akta kontroli t. I str. 56-67, 77-96, 101-110, 119-123, 132-135, t. II str. 249, 251, 254-271)

5. W latach 2019-2021 pracownicy PCPR nie przeprowadzali kontroli realizacji usług opieki wytchnieniowej.

Dyrektor wyjaśniła, że na bieżąco nadzorowano prawidłowość wykonywanych usług poprzez rozmowy z wnioskodawcami wielokrotnie zadając pytanie: „czy są zadowoleni z jakości świadczonych usług danej osoby i czy zgłaszają jakieś uwagi”. Każdorazowo informacja zwrotna była pozytywna. Z rozmów tych nie były sporządzane notatki. Ze względu na pozytywne wyniki bieżącego nadzoru nie były przeprowadzane kontrole realizacji usług w miejscu zamieszkania osób niepełnosprawnych. Ze względu na złożoność sytuacji każdej z osób objętych wsparciem wejście kolejnych osób do miejsca zamieszkania bez uzasadnionej potrzeby zaburzyłoby ich mir domowy. Są to rodziny, które opiekują się swoim członkiem rodziny przez długi okres czasu, uważają że tylko oni właściwie potrafią się nimi zaopiekować. Osoby niepełnosprawne objęte programem opieki wytchnieniowej nie mają kontaktu z innymi osobami poza rodziną, w każdym przypadku przebywają całymi dniami w swoich domach, mają znany sobie porządek dnia i wiedzą kto w danym momencie się pojawi. Każda zmiana, w tym pojawienie się nowych osób jest dla nich sytuacją stresującą. Dlatego nie dokonywano dodatkowych czynności kontrolnych realizacji usług w miejscu ich zamieszkania. Jednak na bieżąco wysłuchiowano uwag zgłaszanych, zarówno przez członków rodziny wspieranej, jak też osób wykonujących wsparcie.

(akta kontroli t. I str. 190, 192-193)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności PCPR w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność PCPR w zbadanym zakresie.

²² Uchwała nr: 24/131/19, 82/389/20 i 132/574/20.

²³ Nr 18/2020 z dnia 30 grudnia 2020 r. w sprawie powołania Koordynatora ds. realizacji programu pn. „Opieka wytchnieniowa” finansowanego z Funduszu Solidarnościowego.

2. Realizowanie wsparcia wytchnieniowego opiekunom osób niesamodzielnych.

Opis stanu faktycznego

1. W latach 2019-2021 Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności wydał łącznie 789 orzeczeń o zaliczeniu osób do znacznego stopnia niepełnosprawności (w tym w poszczególnych latach odpowiednio: 305, 263 i 221) oraz 228 orzeczeń o zaliczeniu dzieci do osób niepełnosprawnych (79, 91 i 58). W ww. latach PCPR objęło wsparciem w ramach opieki wytchnieniowej 15 dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności (po pięć w każdym roku) oraz 40 osób z orzeczeniami o znacznym stopniu niepełnosprawności lub orzeczeniami równoważnymi (po 15 osób w latach 2019-2020 i 10 w 2021 r.), tj. grupę docelową określoną w Programie (łącznie 55 osób).

(akta kontroli t. I str. 5-6, 8-10, t. II str. 48-52, 136-149)

2. Dyrektor PCPR swoimi zarządzeniami²⁴, wprowadzał procedury określające sposób postępowania podczas realizacji Programu, w tym dotyczące kwalifikowania do wsparcia. W zarządzeniach uregulował: zakres podmiotowy i przedmiotowy (tj. możliwe do realizacji formy wsparcia oraz kto z nich i w jakiej kolejności mógł skorzystać), podstawę wszczęcia postępowania o przyznanie pomocy (wniosek o dofinansowanie wraz z wymaganymi załącznikami²⁵), warunki dotyczące przyznania lub odmowy wnioskowanej pomocy, warunki zawarcia umowy ze specjalistami świadczącymi pomoc i rozliczenia przyznanej usługi (prowadzenie ewidencji godzin przez wykonawcę pomocy zgodnie z załącznikiem do Procedur) oraz warunki kontroli prowadzonej przez pracowników PCPR.

Postanowienia określone w zarządzeniach Dyrektora były zgodne z założeniami Programu. Na podstawie losowo wybranej dokumentacji 15 osób²⁶ zakwalifikowanych do Programu ustalono, że:

- podczas kwalifikowania do Programu od osób ubiegających się o wsparcie wymagano następujących dokumentów: kserokopii orzeczenia o stopniu niepełnosprawności lub o niepełnosprawności i karty oceny stanu pacjenta według zmodyfikowanej skali Barthel (w 2019 r.) lub karty pomiaru niezależności funkcjonalnej według skali FIM (lata 2020-2021),
- do wniosków załączono wymagane dokumenty²⁷,
- nie wydawano decyzji administracyjnych o przyznaniu wsparcia wytchnieniowego, każdorazowo wnioskodawca otrzymywał pisemną informację o sposobie rozpatrzenia jego wniosku,
- w pięciu kartach liczba punktów oceny według skali Barthel wynosiła od 0 do 30, a w 10 kartach według skali FIM od 18 do 60; karty zostały uzupełnione przez pielęgniarkę lub lekarza (o różnych specjalnościach),
- dokonując kwalifikacji brano pod uwagę stan zdrowia i sytuację osobistą uczestników Programu, co wynikało z analizy ww. kart i orzeczeń dołączanych

²⁴ Nr 4/2019 z 14 czerwca 2019 r., Nr 6/2020 z 27 marca 2020 r. i Nr 9/2021 z 5 maja 2021 r. w sprawie wprowadzenia procedur postępowania podczas realizacji programu „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2019/edycja 2020/edycja 2021.

²⁵ Orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności lub o niepełnosprawności i kartą oceny stanu pacjenta według zmodyfikowanej skali Barthel (w 2019 r.)/ kartą pomiaru niezależności funkcjonalnej według skali FIM (lata 2020-2021).

²⁶ Po pięć z każdego roku objętego kontrolą.

²⁷ Wskazane w tiret pierwsze.

- do wniosków o objęcie rodziny opieką wytchnieniową w związku z koniecznością sprawowania opieki nad niepełnosprawnym członkiem rodziny,
- wsparcie skierowano do osób, do których powinno trafić w pierwszej kolejności,
- przyznane wsparcie było zgodne z wnioskowanym,
- informowano członków rodziny lub opiekunów o prawach i obowiązkach wynikających z przyznania usług opieki wytchnieniowej,
- przestrzegano limitów opieki wytchnieniowej określonych w Programie,
- w godzinach realizacji usług opieki wytchnieniowej nie były świadczone inne formy pomocy usługowej (m.in. usługi opiekuńcze lub specjalistyczne usługi opiekuńcze, o których mowa w ustawie o pomocy społecznej).

Nabór do Programu²⁸ prowadzono w każdym roku w sposób ciągły, tj. od złożenia do LUW oświadczeń o przyjęciu środków finansowych z Funduszu Solidarnościowego do czasu zgłoszenia się liczby osób przewidzianej wnioskiem, które spełniały wymagania określone w Programie i złożyły poprawnie wypełnione dokumenty.

W 2021 r. do Programu²⁹ nie została zakwalifikowana jedna osoba z powodu nie wystarczającej wysokości środków finansowych przyznanych dla Powiatu (o czym została poinformowana pismem z dnia 3 września 2021 r.). Wniosek zawierał także braki formalne (w Karcie zgłoszenia nie podano informacji na temat ograniczeń osoby niepełnosprawnej w zakresie komunikowania lub poruszania się oraz preferowanej formy i wymiaru świadczenia usług opieki wytchnieniowej), a wnioskodawca nie dokonał ich uzupełnienia, mimo podjętych działań w tym zakresie przez pracownika PCPR.

(akta kontroli t. I str. 13-19, 87-90, 142-147, t. II str. 50-52, 272-374)

3. Na podstawie losowo wybranej dokumentacji 15 osób³⁰ zakwalifikowanych do opieki wytchnieniowej ustalono, że:

- wsparcia udzielano w terminie od 0 do 113 dni od dnia złożenia wniosku. Przyczyną rozpatrzenia wniosku po upływie 113 dni od dnia złożenia wniosku było - według wyjaśnień Dyrektora – złożenie przez wnioskodawcę wniosku jeszcze przed podpisaniem przez Powiat umowy z LUW na realizację Programu;
- osobom tym udzielano wsparcia w miejscu ich zamieszkania w formie nauki rehabilitacji i/lub pielęgnacji oraz poradnictwa psychologicznego,
- wsparcie było realizowane przez osobę posiadającą odpowiednie kwalifikacje, zatrudnioną na umowę zlecenie przez PCPR i zaakceptowaną przez wnioskodawcę,
- nie ustalano harmonogramu realizacji wsparcia,
- prowadzono ewidencję przyznanych godzin wsparcia,
- informowano (w 2019 r.) gminne ośrodki pomocy społecznej (dalej: OPS) o formie i liczbie godzin udzielonego wsparcia osobom objętym usługami opieki wytchnieniowej, jak również w tym zakresie otrzymywano informacje z OPS,
- jedna osoba korzystająca w okresie od 14 października do 5 grudnia 2020 r. z usług opieki wytchnieniowej (próba z 2020 r.)³¹ korzystała z innych form

²⁸ Licząc od daty przyjęcia przez PCPR pierwszego wniosku, tj. odpowiednio: 2 lipca 2019 r., 9 czerwca 2020 r. i 5 lipca 2021 r.

²⁹ W 2021 r. w okresie od 5 lipca do 13 sierpnia złożonych zostało 17 wniosków (jeden zawierał braki formalne), usługi w ramach Programu przyznano 16 osobom, natomiast realizowane były dla 15 osób.

³⁰ Po pięć z każdego roku objętego kontrolą.

pomocy usługowej, w tym w okresie od 13 stycznia do 8 czerwca 2020 r. z usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych (o których mowa w ustawie o pomocy społecznej), a od czerwca do grudnia 2020 r. z usług finansowanych w ramach Funduszu Solidarnościowego „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” - edycja 2019/2020³²,

- wymiar zrealizowanego wsparcia w latach 2019-2020 był zgodny z przyznanym. W 2021 r. (do 30 września) u jednej z pięciu osób zrealizowany wymiar wsparcia był zgodny z przyznanym, w przypadku trzech osób - godziny wsparcia były w trakcie realizacji oraz w przypadku jednej osoby przyznane wsparcie nie zostało zrealizowane w związku ze zgonem tej osoby przed rozpoczęciem wykonywania usługi opieki wytchnieniowej.

(akta kontroli t. II str. 50-52, 249, 251-252, 285-369)

4. W latach objętych kontrolą osobom korzystającym z opieki wytchnieniowej nie było przyznawane dodatkowe wsparcie w związku z tym, że żadna z tych osób nie ubiegała się o takie wsparcie. Wprowadzone w PCPR uregulowania dotyczące opieki wytchnieniowej nie dotyczyły dodatkowego wsparcia.

(akta kontroli t. I str. 13-19, 87-90, 142-147, 191, 195, t. II str. 249, 252)

5. Dyrektor PCPR wskazała bariery, trudności oraz mocne i słabe strony Programu jakie pracownicy napotykali w związku z jego realizacją: Program spotkał się z dobrym odbiorem wśród otoczenia osób z niepełnosprawnością. Opiekunowie ustnie zgłaszali pochwały i zainteresowanie na przyszłość, dlatego zmniejszenie godzin wsparcia oraz mniejszy zakres wsparcia został przyjęty z niezadowoleniem. Dużą trudnością był okres pandemii, kiedy z obu stron, osoby niepełnosprawnej i pracownika była obawa o własne zdrowie. Uważam, że zakres wsparcia w 2019 r. był najbardziej adekwatny do zgłaszanych potrzeb. Mocną stroną Programu był zapis dotyczący podziału zadań możliwych do realizacji przez samorząd gminny i powiatowy.

Trzech pracowników zatrudnionych w PCPR zajmujących się realizacją Programu (psycholog, starszy administrator i p.o. głównego księgowego) wskazało na następujące bariery i trudności, słabe i mocne strony Programu, m.in.: procedury były niedoprecyzowane w zakresie realizacji przez Powiat stąd pojawiały się często niejasności i wątpliwości (np. dotyczące orzeczeń, przygotowania zawodowego osób świadczących usługi, możliwości zamiany ilości osób wskazanych we wniosku); malejąca z roku na rok ilość godzin usług w ramach opieki (z 240 do 20 godzin), co skłaniało do korzystania jedynie z jednej formy wsparcia w latach 2020-2021 z możliwych kilku dostępnych usług; początkowe założenia Programu (edycja 2019) były odzwierciedleniem potrzeb osób sprawujących opiekę bezpośrednio nad osobami niepełnosprawnymi (zgłaszanych przez wiele lat do PCPR), a szeroki zakres wsparcia oferowany w Programie opiekunom osób niepełnosprawnych dawał nadzieję na wprowadzenie do systemu wsparcia oczekiwanych stałych rozwiązań; Program spotkał się z pozytywnym odbiorem w środowisku, szczególnie w 2019 r. wśród osób niepełnosprawnych i ich opiekunów, gdyż w sposób kompleksowy zapewniał wsparcie osoby niepełnosprawnej i jej rodziny w miejscu zamieszkania przez kilka miesięcy w roku.

(akta kontroli t. I str. 191, 195, 391-395)

³¹ Program kierowany do opiekunów osób niepełnosprawnych, którzy wymagają wsparcia m.in. w zakresie podniesienia swoich umiejętności i wiedzy w zakresie opieki nad osobami niepełnosprawnymi.

³² Uczestnikiem, którego była osoba niepełnosprawna.

6. W okresie od 1 stycznia 2019 r. do 11 listopada 2021 r. nie odnotowano w Rejestrze skarg i wniosków żadnej skargi, ani wniosku z zakresu świadczenia usług opieki wytchnieniowej.

(akta kontroli t. II str.248)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności PCPR w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

W latach 2019-2021 Centrum przyznając wsparcie wytchnieniowe odstąpiło od wydawania decyzji administracyjnych w tym zakresie. Wnioskodawca każdorazowo zamiast decyzji otrzymywał pisemną informację o sposobie rozpatrzenia jego wniosku, co było niezgodne z art. 106 ust.1, w związku z art. 115a ustawy o pomocy społecznej i w konsekwencji nie pozwalało wnioskodawcom na kwestionowanie rozstrzygnięcia w trybie odwoławczym.

Dyrektor wyjaśniła, że przyznając usługi opieki wytchnieniowej w latach 2019-2021 każdorazowo wnioskodawca otrzymywał pisemną informację o sposobie rozpatrzenia jego wniosku, w której wskazywaliśmy organ administracji publicznej rozpatrujący sprawę, datę wydania rozstrzygnięcia, oznaczenie stron, datę wniosku na podstawie którego dokonano rozstrzygnięcia, sposób realizacji oraz prawa i obowiązki wynikające z przyznania usługi. Wynikało to z zapisów Programu Opieka Wytchnieniowa - edycji 2019-2021 (rozdział V). Forma decyzji administracyjnej została wskazana wyłącznie w powyższym Programie w edycji 2019 w stosunku do gmin jako realizatora modułu I i II. Natomiast powiaty realizując moduł III zostały zobligowane do realizacji zadania w formie prowadzenia ewidencji przyznanych godzin, co było realizowane i również kserokopie tych ewidencji przekazano na etapie kontroli. PCPR jako realizator zadań na poziomie powiatu nie realizował modułu I i II, w przypadku których należało w 2019 r. stosować decyzje administracyjne, a jedynie moduł III, do którego realizacji, jak wskazują zapisy Programu należy prowadzić ewidencję przyznanych godzin. Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej wydało zatwierdzony przez Ministra Program Opieki Wytchnieniowej - edycji 2019-2021, który był jedynym dokumentem obowiązującym w celu realizacji programu. Nie mam wiedzy na temat dodatkowych wytycznych wydawanych w tym zakresie. Wskazują na to zapisy umowy zawartej pomiędzy Wojewodą Lubelskim a Powiatem Janowskim.

NIK zauważa, że z zapisów Programów obowiązujących w edycjach 2019-2021 nie wynikał obowiązek przyznawania ww. pomocy w formie decyzji administracyjnej, jednakże resortowe programy opieki wytchnieniowej, które zostały przyjęte na podstawie art. 7 ust. 5 ustawy z 23 października 2018 r. o Solidarnościowym Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych³³, nie stanowią źródeł prawa powszechnie obowiązującego, zatem postanowienia tych programów nie uchylają obowiązku wydania decyzji administracyjnej w sprawach z zakresu przyznania pomocy wytchnieniowej, która stanowi usługę opiekuńczą lub specjalistyczną usługę opiekuńczą w rozumieniu ustawy o pomocy społecznej.

(akta kontroli t. I str. 13-19, 87-90, 142-147, t. II str. 50-52, 272-374)

OCENA CZĄSTKOWA

Dyrektor PCPR w każdej z trzech edycji wprowadziła uregulowania dotyczące Programu zgodne z założeniami umowy zawartej pomiędzy Powiatem a Wojewodą Lubelskim. Centrum prawidłowo kwalifikowało opiekunów osób niesamodzielnych do udziału w Programie oraz w ramach jego realizacji objęło opieką wytchnieniową niepełnosprawnych należących do grupy docelowej. Wsparcie wytchnieniowe było prawidłowo realizowane przez PCPR w zakresie jego przygotowania i wdrożenia, lecz nieprzyznawanie go w formie decyzji administracyjnej, mimo że z zapisów

³³ Dz.U. z 2018 r. poz.2192, od 22 grudnia 2019 r. jest to Fundusz Solidarnościowy.

Programu nie wynikał taki obowiązek, stanowiło naruszenie art.106 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej.

3. Wydatkowanie i rozliczenie środków na realizację wsparcia wytchnieniowego opiekunom osób niesamodzielnych

Opis stanu faktycznego

1. W latach 2019–2021 Powiat otrzymał środki finansowe przekazane przez LUW z Funduszu Solidarnościowego na realizację Programu odpowiednio w wysokości: 153 600 zł, 48 480 zł i 30 600 zł oraz zapewnił wymagany wkład własny w 2019 r. i 2020 r. w wysokości odpowiednio: 38 400 zł i 12 000 zł.

W poszczególnych latach 2019-2021³⁴ otrzymane środki finansowe wykorzystano w wysokości odpowiednio:

- 144 176 zł - w tym: 142 748,51 zł na realizację zadania, tj. na wynagrodzenia osób świadczących usługi opieki wytchnieniowej (114 198,81 zł dofinansowanie i 28 549,70 zł środki własne Powiatu) oraz 1427,49 zł na obsługę Programu (1141,99 zł dofinansowanie i 285,50 zł środki własne Powiatu),
- 42 484,82 zł - w tym: 39 925,18 zł na realizację zadania, tj. na wynagrodzenia osób świadczących usługi opieki wytchnieniowej (31 512,34 zł dofinansowanie i 8412,84 zł środki własne Powiatu); 420,64 zł na obsługę Programu (336,51 zł dofinansowanie i 84,13 zł środki własne Powiatu) oraz 2139 zł na zakup środków ochrony osobistej;
- 21 600 zł – na realizację zadania (wynagrodzenia osób świadczących usługi opieki wytchnieniowej)³⁵.

(akta kontroli t. I str. 11, 28-35, 61-69, 99-114, 127-138, t. II str. 1-2, 13-46)

Niewykorzystane w 2019 r. i w 2020 r. środki finansowe zwrócone zostały do LUW odpowiednio w wysokości:

- 39 796,26 zł (39 401,19 zł - realizacja zadania; 394,01 zł - obsługa Programu i 1,06 zł – odsetki),
- 14 493,30 zł (13 348,66 zł - realizacji zadania; 143,49 zł - obsługa Programu i 1,15 zł - odsetki).

Przyczyną niewykorzystania w ww. latach zaplanowanych środków finansowych na realizację opieki wytchnieniowej był brak wypracowania wszystkich godzin w ramach świadczonych usług, w tym w związku z zatrudnianiem na umowę zlecenie osób świadczących te usługi.

(akta kontroli t. I str. 23-43, 69, 99-120, 136, 159-181, 190, 192, t. II str. 248)

2. W latach 2019-2021 otrzymane środki zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem oraz prawidłowo i terminowo rozliczone. PCPR posiadał wyodrębniony rachunek bankowy dla środków z Programu³⁶; prowadził wyodrębnioną ewidencję księgową dla otrzymanych środków z Funduszu

³⁴ Liczba zrealizowanych godzin w latach 2019-2020 wyniosła odpowiednio: 4500, 800 i 216.

³⁵ Na dzień 30 września 2021 r.

³⁶ Rachunek Starostwa Powiatowego w Janowie Lubelskim. W 2019 r. Powiat wyodrębnił rachunek bankowy dla środków z Programu (rachunek zgodny z wpisanym w umowie nr 800 z 5 lipca 2019 r.), na który wpływały środki finansowe przekazywane z LUW. Następnie środki te były przekazywane na wyodrębniony rachunek bankowy PCPR. W latach 2020-2021 środki finansowe przekazywane przez LUW wpływały na rachunek bankowy Powiatu wskazany w umowach nr 1085 (29.07.2020 r.) i 724 (13.05.2021 r.). W ww. latach PCPR otrzymał dyspozycję do obsługi tego rachunku w bankowości elektronicznej.

Solidarnościowego i dokonywanych z tych środków wydatków; rozliczał usługi opieki wytchnieniowej na podstawie kart realizacji Programu (w latach 2020-2021), w 2019 r. prowadził ewidencję godzin wykonania umów zlecenia) oraz dokumentację związaną z realizacją Programu.

W 2020 r. zgodnie z § 4 ust.1-2 umowy Powiat oraz podmioty realizujące zadanie wynikające z umów zawartych w ramach Programu były zobowiązane do prowadzenia wyodrębnionej dokumentacji finansowo-księgowej i ewidencji księgowej z realizacji Programu w sposób umożliwiający identyfikację poszczególnych operacji księgowych zgodnie z zasadami wynikającymi z ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości³⁷. Powiat zobowiązany był również do prowadzenia wyodrębnionej ewidencji księgowej dla środków własnych przeznaczonych na realizację zadania.

W 2020 r. PCPR nie prowadził wyodrębnionej ewidencji księgowej dla środków własnych przeznaczonych na realizację Programu, mimo że konto takie powinno zostać utworzone i prowadzone już od 2019 r. w związku z zarządzeniem Dyrektora PCPR nr 7/2019 z dnia 20 września 2019 r. (konto 130-WYT1 – rachunek bieżący jednostki – wpływ środków w ramach udziału własnego Powiatu – program opieki wytchnieniowej). W 2020 r. PCPR posiadał wyodrębnioną ewidencję księgową i prowadził ją dla wydatków dokonywanych ze środków własnych Powiatu w ramach realizacji Programu.

Na próbie losowo wybranych 10 dowodów księgowych ustalono, że wydatki:

- zostały poniesione w okresie kwalifikowalności, na zadania określone w Programie,
- były właściwie udokumentowane (dla wydatków związanych z wynagrodzeniami prowadzono wymaganą dokumentację, m.in. karty realizacji Programu),
- rozliczone zostały zgodnie z obowiązującymi w jednostce procedurami,
- były kwalifikowalne.

W latach 2019-2021 nie przyznawano dodatkowego wsparcia osobom uczestniczącym w Programie z uwagi na brak wniosków w tym zakresie. Nie były również wydane decyzje o zwrocie nienależnie pobranych środków w związku z wykorzystaniem ich niezgodnie z przeznaczeniem lub w nadmiernej wysokości, gdyż nie wystąpiły takie sytuacje.

(akta kontroli t. I str. 99-114, 191, 195, 396-426, t. II str. 2, 13-47, 50-52, 150-250, 252-253, 285-369)

3. Centrum informowało o wsparciu finansowym ze środków pochodzących z Funduszu Solidarnościowego w sposób zgodny z założeniami Programu i umowami podpisanymi z Wojewodą, a od 2021 r. stosowało Wytyczne w zakresie wypełniania obowiązków informacyjnych opracowane przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów.

(akta kontroli t. I str. 27-35, 99-114, 166-183, t. II str. 1-12)

4. Sprawozdanie z realizacji Programu i rozliczenie z wykorzystania środków Funduszu Solidarnościowego za 2019 r. oraz sprawozdanie i zestawienie z realizacji Programu za 2020 r., podpisane przez Starostę i Wicestarostę Janowskiego, przekazano do LUW w wymaganym terminie³⁸ oraz zgodnie z założeniami Programu i umów zawartych z Wojewodą. Dane wykazane w tych sprawozdaniach były zgodne ze stanem faktycznym.

(akta kontroli t. I str. 11, 60-69, 128-138, t. II str. 13-46)

³⁷ Dz.U. z 2019 r. poz. 351, ze zm.

³⁸ Za 2019 r. sprawozdanie z realizacji Programu i rozliczenie wykorzystania środków z Funduszu Solidarnościowego zostało wysłane 16 stycznia 2020 r., a za 2020 r. w dniu 14 stycznia 2021 r.

5. W latach 2019-2021 (do 11 października) w PCPR zostało przeprowadzonych łącznie sześć kontroli, w tym dwie przez służby Wojewody Lubelskiego, ale żadna z nich nie dotyczyła opieki wytchnieniowej.

(akta kontroli t. I str.148)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności PCPR w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

W 2020 r. PCPR nie prowadziło wyodrębnionej ewidencji księgowej dla środków własnych wpływających z Powiatu (wkład własny) przeznaczonych na realizację Programu, mimo że konto takie powinno zostać utworzone i prowadzone już od 2019 r. w związku z zarządzeniem Dyrektora PCPR nr 7/2019 z dnia 20 września 2019 r.

Prowadzenie wyodrębnionej dokumentacji finansowo-księgowej i ewidencji księgowej z realizacji Programu w sposób umożliwiający identyfikację poszczególnych operacji księgowych zgodnie z zasadami wynikającymi z ustawy o rachunkowości wynikało także z przepisu § 4 ust. 1 umowy nr 1085 z 29 lipca 2020 r. zawartej pomiędzy Wojewodą Lubelskim a Powiatem. Dodatkowo Powiat zobowiązany był do prowadzenia wyodrębnionej ewidencji księgowej również dla środków własnych przeznaczonych na realizację zadania.

Dyrektor wyjaśniła m.in., że przystępując do realizacji Programu „Opieka wytchnieniowa” w 2019 r. wprowadziła wyodrębnioną księgowość zarządzeniem nr 5/2019 z dnia 15 lipca 2019 zmodyfikowanym zarządzeniem nr 7/2019 z dnia 20 września 2019 r. Nie wyjaśniła natomiast przyczyn niewyodrębnienia ewidencji księgowej dla środków własnych wpływających z Powiatu przeznaczonych na realizację Programu.

(akta kontroli t. I str. 99-114, 396-424, t. II str. 2, 13-47, 249-253)

OCENA CZĄSTKOWA

PCPR wykorzystał otrzymane środki finansowe zgodnie z przeznaczeniem, prawidłowo i w terminie rozliczył kwalifikowalne wydatki rzetelnie je dokumentując oraz terminowo dokonał zwrotu niewykorzystanych środków wraz z odsetkami. Sprawozdania i zestawienia z realizacji opieki wytchnieniowej zostały sporządzone rzetelnie, były kompletne i zostały terminowo przekazane do LUW. Podejmowano działania promocyjne i informacyjne dotyczące realizacji Programu. Prowadzono wyodrębnioną ewidencję księgową dla środków otrzymanych z LUW i dokonywanych z nich wydatków. W 2020 r. nie wyodrębniono takiej ewidencji dla środków własnych wpływających z Powiatu przeznaczonych na realizację Programu.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnosi o:

Wnioski

1. Prowadzenie ewidencji księgowej zgodnie z zasadami określonymi w zarządzeniu Dyrektora PCPR nr 7/2019 z dnia 20 września 2019 r. w sprawie zakładowego planu kont oraz wykazu ksiąg rachunkowych programu opieki wytchnieniowej.
2. Wydawanie decyzji administracyjnych zgodnie z art. 106 ust.1 ustawy o pomocy społecznej przy przyznawaniu świadczeń w ramach wsparcia wytchnieniowego.

Uwagi

Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Lublinie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Lublin, 24 stycznia 2022 r.

Kontroler
Katarzyna Kuzioła
Specjalista kontroli państwowej

p.o. Dyrektor
Delegatury Najwyższej Izby Kontroli
w Lublinie
Edward Szempruch

.....
podpis

.....
podpis